

СВЕТОСЛАВ СЛАВЧЕВ

ВИРУС 2015

chitanka.info

Синкавата светлина на големия телевизионен екран затрептя на стената и едновременно с това се чу плътен мъжки глас:

— Извънредно съобщение! Извънредно съобщение! До екипажа на Междупланетната медицинска станция.

На екрана изплава лицето на мъжа, който говореше — възрастен човек с посивели коси и живи, умни очи.

Той спря за миг и след това продължи:

— КЕП 2 да се готви за незабавно излитане посока Марс. Дежурният екипаж при мен. Повтарям: КЕП 2 да се готви...

Докато мъжът на екрана повтаряше извънредното съобщение, от леглото в дъното на стаята скочи пъргаво един момък, който посегна към таблото, вградено над леглото, натисна последователно две копчета и каза бързо:

— Андреев прие. Идвам веднага.

След това направи няколко крачки. Тежката двойна врата, която затваряше стаята, се отвори сама пред него. Коридорът, извит в дълъг полукръг, беше ярко осветен. Стени от полупрозрачен стъклопласт го разделяха на части и отдалеч трудно се отличаваха местата на херметическите врати. Зад стените се движеха хора, но шум от стъпки не се чуваше. Това създаваше малко особено впечатление за нереалност — като че ли всичко беше странен, мълчалив сън.

Двама мъже и една мургава, тъмнокоса жена излязоха от съседното помещение. Андреев спря, за да ги дочака и чу жената да казва с напевен, малко гърлен глас:

— Този път, изглежда, има нещо сериозно, Едуард.

— Ще отидем — ще видим — вдигна рамене мъжът, когото нарекоха Едуард и като се обърна към Андреев, добави: — Една малка разходка не е излишна.

Андреев се усмихна. Едуард Джексън щеше да си остане непоправим. Макар и да беше талантлив лекар-микробиолог, той винаги заявяваше, че космическата медицина му служела само за развлечение. Признаваше като наука единствено втората си специалност — биохимията, и с истинска страст проучваше извънбелтъчните форми на живот. Другият мъж до него — норвежецът Фрик Олафсон, беше астрохимик и биолог. Широк белег пресичаше лявата му буза, спомен от една експедиция до Юпитер. Жената наричаха просто Тини, защото никой не можеше да изговори трудното

й полинезийско име. Тя беше инфекционист и ботаник. Вирусологът Свилен Андреев всъщност беше най-младият от всички и Съветът на космонавтите едва ли би го допуснал на Междупланетната медицинска станция, ако не бяха интересните му научни трудове по изменчивостта на вирусите.

В командния пункт вече бяха събрани останалите членове на екипажа на КЕП 2 — инженери, космонавти и астрофизици — всичко около десетина души.

Командирът на станцията професор Ломов се беше изправил до малкото си писалище, почти закрито от огромния пулт за управление, по който играеха десетки светлинни линии. Той изчака да влязат всички и веднага започна:

— Планетарният съвет съобщи преди малко, че сред експедицията на Марс, която работи в Мъртвия град, има два случая на неустановено заболяване. Започнало е преди около час и се развива изключително бързо. Симптомите отговарят на вирусна болест.

Ломов спря и погледна към пулта пред себе си, където настойчиво мигаше една червена светлина. След това вдигна очи и добави кратко:

— Впрочем останалите указания ще получите по пътя. Заповядвам старт на КЕП 2 след пет минути от резервната площадка!

* * *

Андреев пое дълбоко въздух и се отпусна в креслото. Пренатоварването, породено от нарастващото ускорение на ракетата в първите минути, беше минало. Вляво, върху съседното кресло, лежеше спокойно Джексън. Отзад бяха Тини и Олафсон и макар и да не ги виждаше, той чувствуваше присъствието им. Четирима в една кабина. Четирима съвсем различни хора, които посвоему мислеха за едно, за онова Неизвестно, което ги чакаше на Марс.

Мъртвият град... Андреев добре си спомняше сензацията, която предизвика неговото откриване в 2004 година. Всъщност за град едва ли можеше да се говори. Дълбоко под скалите на Сухото море бяха намерени широки галерии. Нищо повече. Никакви следи от обитателите. В докладите до Планетарния съвет се съобщаваха дребни

и общо взето ненужни факти. Например, че в стените на галериите е повишено съдържанието на манган и кобалт, че издълбаването е станало преди около един милион години по неизвестен способ и т.н., и т.н. Мъртвият град си остана загадка. И сега тази проклета история с болните!

Изведнъж на екрана се появи лицето на Ломов.

— КЕП 2 — каза той, — връзката е добра, нали? Ще дам някои указания, както се уговорихме. Болните са изолирани в Главната станция на Марс и е започнало лечението им. Най-съществено е да се открие произходът на заболяването.

Да, най-съществено беше това! Андреев слушаше професор Ломов и трескаво прехвърляше в ума си всичко, което знаеше за редките заболявания. Можеше ли да се срещнат с нова, марсианска болест. И защо непременно в Мъртвия град? Учените от миналия век бяха водили дълги спорове по въпроса, дали човек ще намери непознати зарази по другите планети. Можеха ли хората да заболели на Марс от чисто марсиански зарази? Не, тази възможност беше изключена. Андреев разбираше добре, защо професор Ломов дори не се спря на нея. Заразната болест е нещо особено. Тя е резултат от много дълго приспособяване на микробите към човека и на човека към микробите. Това нагаждане е ставало в природата в продължение на хилядолетия. И от всичките стотици хиляди видове земни микроорганизми само около 1500 са успели да се приспособят към човека.

— Хората на Марс работят в особени условия. Атмосферата е силно разрежена, космическите лъчи са много по-опасни. Защитните сили на човека намаляват и дори най-обикновени болести могат да протекат смъртоносно.

Никой не отговори. Тини си имаше този обичай, да разсъждава сама на глас. А и всеки знаеше, че това, което казва, може да е вярно.

Олафсон също каза нещо. В първия момент Андреев не можа да схване думите му. Но веднага след това разбра, че предстои спускането. Наближаваха целта. Кръгът на Марс почти запълваше екрана. Ракетата намаляваше скоростта и жестоката тежест отново легна върху гърдите на всички.

Андреев не беше слизал друг път на Марс и когато, облечен в лекия скафандър, стъпи на космодрума, изпита неприятно чувство.

Наоколо се простираше еднообразна хълмиста пустиня. Пясък и само пясък, докъдето виждат очите. Тъмносиньо, враждебно небе. На хоризонта залязваше Слънцето, едно малко жълто Слънце, което съвсем не приличаше на земното. Последните му лъчи огряваха насрещния хълм, по който се издигаха постройките на Главната експедиционна станция. Това бяха странни здания от металопласт, със заоблени конусовидни форми, без прозорци. В някоя от тези сгради бяха болните. Там очакваха неговата помощ. Вярваха, че той, пратеникът на Земята, ще разгадае тайната на неизвестната зараза.

* * *

Осем часът. Андреев погледна часовника си и в същия миг съобрази, че е безсмислено да следи стрелките. Тук, на Марс, денят и нощта бяха различни от земните. Часовникът можеше само да му каже, че вече тридесет и шест часа той стои безпомощен пред лицето на една загадка, която не можеше да разреши.

На телевизионния екран пред него се виждаше единият от болните, млад мургав мъж с черни къдрави коси. Очите му бяха затворени, по лицето бяха избили тъмночервени петна. Болният мръдна несъзнателно ръката си и Андреев се сепна. Стана, отиде до писалището и започна наново да разлиства данните по заболяванията.

Тук в страниците имаше много и всъщност липсваше главното. Къде се криеше онази вълшебна нишка, която щеше да разплете цялото кълбо?

Болният беше работил в състава на геоложката експедиция. Събирал образци от стените на галериите в Мъртвия град и ги обработвал в лабораторията. Заболял внезапно. Вирусът не можеше да се изолира. Животните за опити, заразени с кръвта му, оставаха здрави вече втори ден. И защо точно в Мъртвия град беше започнало всичко?

Вратата се хлопна и в стаята влезе Джексън, мрачен и зъл. Той подхвърли на писалището няколко ситно изписани листа и едно картонче от диагностичната електронна машина. Андреев протегна ръка към картончето.

— Не си прави труд! — каза раздражено Джексън. И като имитираше равния глас на диагностичната машина, продължи —

Диагнозата неясна, нужни са повече данни... Туй и аз зная и не затова са ни пратили тук.

Андреев не отговори. Той разсеяно прелистваше страниците. Анализи на кръвта, които вече знаеше. Сухи, равнодушни цифри. Белтъци — толкова процента. Захар, фосфати, желязо, манган... Той препрочете цифрите и изведнъж изпита едно особено чувство. Като че ли беше забравил нещо. Захар, фосфати, желязо, манган... Количеството на мангана в кръвта спадаше, а в галериите на Мъртвия град то беше повишено! Имаше ли връзка тук? Мислите му се върнаха към думите на проф. Ломов: „Може би трябва да помислите за внезапно придобита болезнотворност от някои съвсем безобидни човешки вируси...“ Да, това беше главната опасност! Човек носи по своето тяло множество микроби. Те, без да са вредни, си живеят съвместно с човека. Получават „квартира, отопление и храна“, а хората от това не губят или даже печелят. Например нашите постоянни наематели — микробите по кожата и лигавиците, отделят в някои случаи вещества, с които убиват много болестнотворни микроби. А някои микроорганизми в червата помагат за по-пълното използване на храната и дори ни подаряват витамини.

Услуга за услуга! Но при условията в Космоса, особено под влияние на космическите лъчи, мирните съжителители могат да се превърнат в страшни врагове. На земята тези врагове не бяха опасни. Хората имаха начин да се справят с тях. Но тук... тук...

— Едуард — каза бавно Андреев, — от какво зависи количеството на мангана в кръвта?

— От състоянието на костния мозък и черния дроб — отговори Джексън, спря наред думата и вдигна вежди. И на него му беше дошло на ум странното съпоставяне.

— Бързо! — почти извика Андреев. — Електронните справочници!

Двамата тичешком минаха през коридора и влетяха в залата с електронните медицински справочници.

— Задача първа — продиктува в микрофона на машината Андреев и гласът му прекъсваше от вълнение. — Справка. Кой от вирусите, живеещи нормално в човека, се нуждаят за развитието си от органоманганови съединения?

Той натисна един клавиш в таблото и машината глухо забръмча. След няколко секунди се чу гласът ѝ, малко бавен, но съвсем ясен:

— Само един. Вирус 2015, открит през 1983 година. Останалите са вируси по животните и растенията.

Андреев вдигна ръка от клавиша. Електронният справочник спря.

— Задача втора. Да се съобщят накратко изследванията върху вирус 2015! Справка по болестотворността му.

Машината този път се забави. Мина повече от минута, докато проговори отново:

— Има само отделни опити. Установено е, че дългото престояване на вируса в среда с манганови съединения увеличава способността му да прониква в клетките.

Андреев и Джексън се спогледаха. Това беше! Новите условия създаваха нови болести. Но човекът пак оставаше по-силен от тях.

Тини и Олафсон, които след малко отвориха вратата на залата, едва не бяха съборени от Джексън, който като луд излетя към болничните стаи. А вътре Андреев удряше с юмрук по електронната машина и повтаряше:

— Вирус 2015, ти вече не си страшен! Свършено е с теб! Свършено е!

* * *

След няколко дни Планетарният съвет получи съобщение от Главната експедиционна станция на Марс. В него имаше следните редове:

„... Новата заразна болест е унищожена. Най-силното оръжие в борбата с нея беше откритието, че химическият елемент манган е причина вирус 2015 да придобие болестотворност. Така се създаде възможност да се разгадае строежът на изменения вирус. Щом стана известно устройството на невидимия враг, беше подбрано химическо съединение, което да засегне вируса в най-уязвимото място. Болните са на оздравяване.“

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 0 от 1962 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.